

IN DIT NUMMER

DE VLAKTE VAN DE RAAN

Van groot ecologisch belang, verslag van een studiedag **pag. 4-5**

DE SCHELDE IN HET WIT

De Zeeschelde in de winter **pag. 6-7**



RUBRIEKEN

Scheldenieuws **pag. 3**

Scheldemonitor:
Grote stern op de
Hooge Platen **pag. 5**



Gespot!
Vogelkijkhut **pag. 7**

Wonen en werken:
Leven met
het getij **pag. 8**

Ontpolderen! Of toch niet?



Protesten tegen ontpolderen leidden tot de instelling van de commissie Maljers

In de ontwikkelingsschets 2010 is behalve de verdieping van de Westerschelde ook een omvangrijk pakket van natuurmaatregelen opgenomen. In Zeeland behelzen die maatregelen voornamelijk ontpolderingsplannen om estuariene natuur te verkrijgen. De Zeeuwen sprongen echter massaal op de barricades. Zij willen geen kostbare (landbouw-)grond aan de rivier teruggeven. De regionale media stonden vol met ongezouten meningen, discussies én andere natuurplannen.

Dat was reden voor de provincie Zeeland om een onderzoek in te stellen naar mogelijke alternatieve oplossingen. Onder leiding van oud-Unilevertopman prof. drs. F.A. Maljers onderzoekt een commissie van deskundigen momenteel de alternatieven voor de ontpoldering van 600 hectare. Naast Maljers bestaat de commissie uit

deskundigen op het gebied van mariene biologie - prof. dr. W.J. Wolff; morfodynamica rivieren, estuaria en kusten - prof. dr. ir. H.J. de Vriend; natuurbeschermingswetgeving - mw. mr. drs. M.C. de Smidt en regionale bestuurlijke omgeving - oud-burgemeester A. Verbree van Reimerswaal. Minister Veerman van Land-

bouw, Natuur en Voedsel-kwaliteit heeft toegezegd, de aankoop van gronden te stoppen, totdat de commissie zich heeft uitgesproken over de alternatieven. Wel waarschuwt hij voor al te groot optimisme, er zijn immers al veel mogelijkheden onderzocht.

BUITENDIJKSE ALTERNATIEVEN

De commissie kan inmiddels putten uit een reeks van alternatieven die de afgelopen tijd zijn aangedragen door bewoners en partijen in het gebied. Veel alternatieven zijn gelokaliseerd in de Westerschelde. Gezien de aversie tegen het teruggeven van land aan de rivier de meest logische gedachte.

Zo lanceert de heer Kuijpers van ZLTO Hulst in Ossensisse het plan om een deel van het Verdrongen Land van Saeftinge af te plaggen. Het voor een kwart afplaggen van het oude schor, samen met de verdieping van de hoofdgeulen zouden in de plaats moeten komen van het ontpolderen van de Hedwige- en de Verdrongen polder aan de Nederlands-Belgische grens. Het Zeeuws Landschap, beheerder van Saeftinge, is geen voorstander van dit plan.

Ook het slik- en schorgebied Zuidgors is als compensatiegebied ingediend. Twee strekdammen zouden dit gebied onder Ellewoutsdijk tegen afkalving moeten beschermen, is het voorstel van de heer van Melle uit

Zierikzee. Jaren geleden onderzocht Rijkswaterstaat hetzelfde plan als compensatie voor de tweede verdieping. Vanwege de hoge kosten en een geringe natuurwinst is het er niet van gekomen. Een soortgelijk plan is wel uitgevoerd ter hoogte van Waarde, waar naast een schor- en slikgebied ook het verdrongen dorp Valkenisse werd beschermd door twee strekdammen.

De heer Janse uit Goes pleit voor een nieuwe buitendijkse polder van 600 hectare. De dijken van die polder moeten voorzieningen krijgen die ervoor zorgen dat dagelijks een natuurlijk getij kan ontstaan. Hij denkt dat zo'n polder ten westen van Breskens kan worden gemaakt.

Ook bij Breskens liggen De Hooge Platen. Deze en andere omvangrijke plaatgebieden in de Westerschelde inpolderen en ze zodoende omvormen tot 'plaatpolders' voor zoutwaterberging is het idee van de heer Minneboo, Middelburg.

Inrichting van een natuureiland op de Vlake van Raan is door de heer Melle uit Zierikzee als alternatief ingediend. De bescherming van dit ondiepe plaatengebied in de monding staat echter reeds als natuurplan, naast de natuurmaatregelen in Zeeland, in de ontwikkelingschets genoemd.

Hoewel niet helemaal nieuw is het voorstel van de heer Van den Bos uit Goes het meest ingrijpend. Hij ziet een

oplossing in het maken van een stervormig dijklichaam in de monding van de Westerschelde. Rond de dijk kan opslibbing ontstaan, wat kan uitgroeien tot een stiltegebied voor vogels en zeehonden. Overigens pleiten meer mensen voor de aanleg van dijklichamen of strekdammen in de rivier, die luwe omstandigheden bij zandbanken moeten bevorderen.

GEULEN, KREKEN EN BEKKENS

Dichter bij de ontpolderingsplannen liggen de voorstellen om aan de landzijde estuarine natuur te ontwikkelen.

Bij het herstel van de zwakke schakels van Walcheren kunnen waterdoorlatende buizen in de duinenrij worden aangebracht, suggereert de heer Rietveld uit Middelburg. Zo



Bescherming van de Hooge Platen door inpoldering?



Zuidgors

ontstaat in het achterland een slenken- en geulenpatroon met een zout- en brakwatermilieu.

Zo'n patroon ziet de heer Kerpel ook wel zitten, al wil hij de krekken benutten die in 1944 en 1953 als gevolg van de inundatie en de storm-

vloed zijn ontstaan. Het toelaten van het getij in de kreekgebieden van Rammekens en Den Inkel is daarbij zijn voorstel. De heer Freeke uit Terneuzen wil ook het getij terugbrengen, maar dan in de oude zeearm van de Braakman bij Terneuzen. Gebieden die nu voor ontpol-

dering in aanmerking komen, kunnen ook worden omgevormd tot natuurbekkens door een hevelconstructie in de bestaande dijken te maken. De boeren kunnen er dan als beheerder optreden. De heer Van der Heul uit Axel is de indiener van het alternatief.

POLITIEK

Geprikkeld door de particuliere initiatieven laten ook de politieke partijen zich niet onbetuigd. Zo brengt Groen Links de uitbreiding van het Rammekensschor ten oosten van Vlissingen in. De Christen-Unie opteert voor de aanleg van schorbuffers in de rivier.

Toen de provincie aangaf de alternatieven toch een kans te geven en te laten toetsen door een onafhankelijke commissie waren er zes alternatieven bedacht. Na de bekendmaking kwamen steeds meer voorstellen binnen en het is niet ondenkbaar dat er nog meer nieuwe ideeën boven komen drijven. De commissie presenteert eind november de resultaten van het onderzoek. Iedereen, voor- of tegenstander van ontpolderen, wacht met spanning de resultaten af. Duidelijk is in ieder geval dat de toekomst van de (Wester)Schelde in Zeeland niemand koud laat. En dat is een positief signaal dat deze discussie in ieder geval heeft opgeleverd.

Jolanda Duinkerke

Meer informatie:
www.zeeland.nl/natuurpakket

Schelde Nieuws



Wouter van Zandbrink Nieuwe Gedeputeerde

Op 28 september werd Wouter van Zandbrink, als opvolger van de overleden Thijs Kramer, benoemd tot gedeputeerde. De portefeuilles die hij behartigt zijn: waterhuishouding, waterkeringen, coördinatie Deltawateren, natuur en landschap en landinrichting. Van Zandbrink, PVDA, 48 jaar, geboren in Stoutenburg, boerenzoon en landbouweconoom: "Als directeur Zuid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vertegenwoordigde ik de minister in Zeeland. Ik woon nu twintig jaar in Zeeland en heb – ook al bij mijn werk voor de Dienst Landelijk Gebied, van 1997 tot 2002 – veel waardering gekregen voor de manier, waarop in Zeeland wordt gewerkt. Je kunt grondig met elkaar van mening verschillen, maar dat leidt zelden of nooit tot verharding of een breuk. Iedereen weet dat je elkaar nodig hebt en dat haalt de scherpe kantjes eraf. Die soort gelijkmatigheid of gemoedelijkheid. Dat vind ik geweldig."

Start milieuonderzoek verruiming Westerschelde

Om de haven van Antwerpen voor de scheepvaart beter bereikbaar te maken, is het nodig de Westerschelde op een aantal plaatsen te verdiepen en te verbreden. Daarvoor loopt een besluitvormingsprocedure. Voor die procedure start nu het onderzoek naar de milieueffecten. Half oktober verschenen daarvoor in Nederland en Vlaanderen de richtlijnen met de opzet van het onderzoek. Het onderzoek gaat over de effecten voor de Schelde zelf, voor de natuur, voor omwonenden, en voor gebruikers: scheepvaart, landbouw, visserij en recreatie. De resultaten van het onderzoek komen in het milieueffectrapport (MER), dat in de zomer van 2007 verschijnt. Daarop volgt weer inspraak, en nemen beide landen later dat jaar een definitief besluit. De richtlijnen staan op www.verruimingvaargeul.nl of www.verruimingvaargeul.be.